

41. Скрипчинська Н. О. Податкова політика радянської влади в українському селі в 20-х роках ХХ ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 «Історія України» / Скрипчинська Н. О. — К., 2014. — 20 с.
42. Сорока Ю. В. Брестська унія [1596] / Сорока Ю. В. — Х. : Фоліо, 2014. — 118 с.
43. Сорока Ю. В. Бій під Крутами [1918] / Сорока Ю. В. — Х. : Фоліо, 2014. — 118, [1] с.
44. Тимченко В. М. Південноукраїнські землі у торговельних зв'язках Російської імперії та Османської держави (1774–1853 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 «Історія України» / Тимченко В. М. — К., 2015. — 20 с.
45. Чура В. І. Розпад радянського ладу в західних областях УРСР на зламі 80–90-х років ХХ сторіччя : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.01. Історія України / Чура В. І. — Львів, 2014. — 32 с.
46. Яневський Д. Б. Проект «Україна». Відомі історії нашої держави / Яневський Д. Б. — Харків : Фоліо, 2014. — 287 с.

ХРОНІКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЖИТТЯ

С. О. Костилєва

Сьомий міжвузівський науково-методичний семінар «Актуальні проблеми викладання історії України та історії української культури у вищій школі» (Київ, 5 грудня 2014 р.)

5 грудня 2014 р. в Національному технічному університеті України «КПІ» відбувся сьомий міжвузівський науково-методичний семінар «Актуальні проблеми викладання історії України та історії української культури у вищій школі». Ініціатором його проведення традиційно виступає кафедра історії нашого університету, а співорганізаторами заходу — Міністерство освіти і науки України, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти. Особливістю ж цього річного семінару стало долучення до співорганізаторів заходу провідної наукової установи країни — Інституту історії України НАН України. Це зумовило особливості форуму, котрий проходив під гаслом тіснішого єднання академічної та вузівської науки задля популяризації нового наукового знання та вдосконалення навчального процесу у вищій школі.

В семінарі взяли участь провідні науковці Інституту історії України, а також керівники, професорсько-викладацький склад гуманітарних кафедр вищих навчальних закладів Києва та багатьох областей країни. В центрі дискусій перебували основні підходи до викладання історії у вищій школі з погляду культурної та етнічної толерантності та завдання історичної освіти у подоланні конфліктів історичної пам'яті в сучасній Україні.

На початку гостей НТУУ «КПІ» привітав проректор з науково-педагогічної (навчально-виховної) роботи, доктор технічних наук, професор Петро Олексійович Киричок. Він наголосив на важливості гуманітарної складової у вищій технічній освіті та побажав учасникам семінару плідної роботи. Далі про історію як мистецтво пам'яті та роль історіографії у консолідації суспільства доповів директор Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН, завідувач відділу української історіографії Інституту історії України, член-кореспондент НАПН, доктор історичних наук, професор Олександр Андрійович Удод. Серед іншого, доповідач зауважив важливість зваженого підходу до практик комеморації, зорієнтованості офіційної політики пам'яті сучасної України на потреби в єднанні українського суспільства. Зацікавлення присутніх викликала доповідь директора Інституту всесвітньої історії НАН України, доктора історичних наук, професора Андрія Івановича Кудряченка про значення нових парадигмальних досліджень у всесвітній історії для української історичної науки. Доповідач закликав освітян вписувати українські історичні сюжети в ширший історичний контекст, наголосив на важливості цього для презентації сучасного бачення історії.

Кілька доповідей на конференції фактично дали відповідь на важливе для освітян питання: як саме можна застосувати багатоперспективний підхід у вивченні та викладанні магістральних тем вітчизняної історії. Особливо цікавими в цьому контексті були доповіді провідних науковців Інституту історії України — доктора історичних наук Лариси Дмитрівни Якубової про наслідки радянської національної політики та її вплив на українське націотворення в контексті аналізу процесів на Донбасі, доктора історичних наук Людмили Володимирівни Гриневич про радянську політику творення голоду 1932–1933 рр. в Україні. Зрозуміло, що науковці не могли обійти стороною питань, пов'язаних із сучасними суспільно-політичними процесами в Україні. Про події Революції Гідності та війну на сході України як виклики для вітчизняних досліджень історії Другої світової війни доповідала старший науковий співробітник, кандидат історичних наук Тетяна Вікторівна Пастушенко. З великим інтересом учасники вислухали й доповідь відомого науковця, доктора історичних наук, професора Станіслава Владиславовича Кульчицького, котрий представив погляд історика на суспільно-політичні події в Україні кінця 2013–2014 рр.

Як можна застосувати принципи відкритого підходу до вивчення та викладання делікатних питань історії України, пов'язаних із національною політикою та міжнаціональними відносинами, продемонструвала учасникам семінару завідувач кафедри історії НТУУ «КПІ», доктор історичних наук Світлана Олександрівна Костишева. «Ахілесовою п'ятою» вітчизня-

ної практики викладання вітчизняної історії доповідач назвала ігнорування ролі національних меншин у творенні сучасної Української держави, закликавши колег уважніше поставитися до потенціалу поліетнічного і полікультурного бачення української історії.

Окремо порушувались на семінарі й проблеми особливостей викладання у вищій школі гуманітарних дисциплін та підготовки навчальних видань. Особливо цікавими з цього погляду були доповіді доцента кафедри історії та політичної теорії ДВНЗ «Національний гірничий університет», кандидата історичних наук Павла Олексійовича Чернобаєва, доцента кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності Української академії друкарства, кандидата філологічних наук Ярослава Ярославовича Чорненького.

Доповіді учасників спричинили жваву дискусію в залі, викладачі буквально засипали науковців питаннями щодо новітніх наукових візій найбільш проблем історичного минулого України, і науковці детально відповіли на всі запитання. Приємною подією стало те, що учасники семінару — представники Інституту історії України та Української академії друкарства — подарували НТУУ «КПІ» нові наукові та навчально-методичні видання. Книги поповнять бібліотеку навчально-методичного кабінету кафедри історії ФСП й будуть доступні для всіх охочих.

Слід зазначити, що в ході роботи семінару чимало учасників — передусім представники вищих навчальних закладів областей України — порушували тему майбутнього гуманітарних (історичних) дисциплін у вищій школі в контексті реалізації положень закону України «Про освіту» від 1 липня 2014 р. та скасування МОН наказу № 642 від 9 липня 2009 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента». Учасники наполягли внести до резолюції семінару пропозицію провести на базі НТУУ «КПІ» 2015 р. спеціального семінару за участі представників МОН для обговорення проблемних питань у викладанні гуманітарних (історичних) дисциплін у вищій технічній школі та шляхів їх вирішення.

Загалом семінар пройшов у невимушеній, товариській атмосфері й продемонстрував чималі перспективи в поглибленні взаємодії між академічними науковими установами і вишами України.

ФОТОРЕПОРТАЖ З МІСЦЯ ПОДІЇ

VII міжвузівський науково-методичний семінар
«Актуальні проблеми викладання історії
України та історії української культури у вищій школі»
Київ, 5 грудня 2014 р.

Учасники обмінялись думками про стан і перспективи викладання
історичних дисциплін у вищій школі

